

[Formanden.]

Folketingets næste møde afholdes i morgen, torsdag den 23. marts, kl. 10 med følgende dagsorden:

1) *Forespørgsel til udenrigsministeren af Per Hækkerup m. fl.*

2) *Første behandling af:*

Forslag til lov om ændring af lov for Færøerne om folkepension.

3) *Første behandling af:*

Forslag til lov om ændring i lov om folketingsvalg i Grønland.

4) *Første behandling af:*

Forslag til lov om en folkeafstemning i Grønland vedrørende valgretsalderen til folketinget.

5) *Første behandling af:*

Forslag til lov om ændringer i lov om lønninger og pensioner m. v. til statens tjenestemænd. (Om ændringer i pristalsberegningsgrundlaget) [af Henry Christensen m. fl.].

Mødet hævet kl. 18²³.

51. møde.

Torsdag den 23. marts kl. 10.

Formanden: Udvalget angående forslag til lov om udskrivning af indkomst- og formueskatten til staten for skatteåret 1961-62 har afgivet tillægsbetænkning over nævnte lovforslag. Eksemplarer er omdelt.

Den første sag på dagsordenen var:

Forespørgsel til udenrigsministeren af Per Hækkerup, Erik Eriksen, Poul Sørensen, Aage

Fogh, Aksel Larsen og Iver Poulsen. („Hvilke oplysninger kan udenrigsministeren give om den seneste udvikling på det udenrigspolitiske område, herunder de europæiske markedsplaner?“).

Ordføreren for forespørgerne (Per Hækkerup): På baggrund af, at vi i det høje ting i den indeværende del af folketingsåret endnu ikke har haft nogen egentlig udenrigspolitisk diskussion, og på baggrund af den meget livlige internationale udvikling både på det almindelig politiske område, og ikke mindst hvad angår markedsplanerne, har de seks partier, der er repræsenteret i folketinget, fundet det rimeligt at rette en forespørgsel til den højtærede udenrigsminister, hvori vi beder ham redegøre for udviklingen på disse områder.

Jeg skal på de seks partiers vegne anbefale forespørgslen; vi afventer med spænding den højtærede udenrigsministers svar herpå.

Udenrigsministeren (J. O. Krag): I den redegørelse, jeg har den ære at give som svar på forespørgslen, skal jeg tillade mig at begynde med markedsplanerne.

Siden vi sidst havde lejlighed til at drøfte dette emne i det høje folketing, har en betydningstuld udvikling fundet sted såvel inden for EFTA — de syv — som inden for de seks.

Den 1. juli 1960 nedsatte frihandelsområdets syv lande deres indbyrdes toldsatser med 20 pct. og udvidede samtidig handelsmulighederne for de varer, der endnu befinder sig på bunden liste. Allerede pr. 1. juli i år — et halvt år tidligere end oprindelig fastlagt — vil den næste 10 pct.s toldnedsættelse finde sted. Herefter har de syv reduceret deres indbyrdes toldsatser med samme procentsats som de seks, nemlig med 30 pct.

Allerede dette resultat må vidne om den kraft, de europæiske markedsplaner og altså også EFTA bærer i sig. Jeg tvivler på, at man for blot fem år siden ville have anset det for realistisk at antage, at toldsatserne, f. eks. i den skandinaviske samhandel, på så kort tid kunne nedbringes med næsten en tredjedel, eller at Englands toldsatser, der som bekendt er temmelig høje i forhold til en række europæiske lande,

[Udenrigsministeren.]

kunne nedbringes så kraftigt. Midt i al den usikkerhed, der fortsat præger vejen mod et stort europæisk marked, synes jeg at man må erkende, at de opnåede resultater — hvor midlertidige og utilfredsstillende man end må finde dem — vidner om den europæiske samlingsbestræbelses vitalitet.

I den hidtidige udvikling er det de seks — fællesmarkedet — der har været den drivende kraft. Det er i vidt omfang den dynamik, der er udgået fra de seks, der har presset den europæiske udvikling fremad. Også fremskyndelsen af de syvs toldafvikling må ses som et svar på en beslutning om acceleration, de seks gennemførte allerede et halvt år tidligere.

I de syvs ministerråd har vi imidlertid fundet, at det vil stemme bedre overens med erhvervslivets tarv i vore lande at kunne lægge den fremtidige toldafvikling og ophævelse af de tilbageværende importrestriktioner fast for resten af afviklingsperioden, fremfor at virksomhederne i vore lande hele tiden må være indstillet på nye ændringer gennemført med kort varsel. Det er derfor besluttet, at en forhandling om mulighederne for en almindelig afkortning af hele tidstabellen inden for de syv nu skal finde sted.

Fra dansk side har vi stillet krav om, at denne undersøgelse også kom til at omfatte mulighederne for samtidig at forøge samhandelen med landbrugsvarer og fisk, og vi har gjort det klart, at det ikke skal forventes, at Danmark giver sin tilslutning til en eventuel beslutning om en fremskyndelse af toldafviklingen, medmindre der samtidig sker fremskridt på disse områder. Denne undersøgelse kan antagelig ventes afsluttet engang i løbet af efteråret, så at de første praktiske resultater, hvis det besluttes at afkorte tidstabellen, tidligst vil kunne forventes 1. april eller 1. juli næste år.

Lad mig her tilføje, at vi fra dansk side på samme EFTA-ministermøde har foranlediget, at der nu tages skridt til gennemførelse af de generelle bestemmelser om

behandlingen af landbrugsvarer, som findes i frihandelsområdekonventionen. Dette arbejde vil i overensstemmelse med vore ønsker blive søgt gennemført inden 1. juli i år.

Gennem disse beslutninger er EFTA-samarbejdet styrket og fremskyndet. Samtidig er EFTAs frihandelsområde ved at blive udvidet geografisk.

De vanskeligheder af politisk-økonomisk art, som en overgang stillede sig i vejen for Finlands tilknytning til EFTA, er nu ryddet af vejen, og der er mellem Finland og EFTA-landene opnået enighed om en associeringsaftale, der vil blive undertegnet i Helsingfors i næste uge. Forslag til folketingets godkendelse af aftalen vil blive forelagt tinget i nær fremtid. Under de forhandlinger, der har været ført om denne aftale, har vi fra dansk side bestræbt os for at lette vejen for Finland, og det er med stor tilfredshed, vi nu hilser Finland velkommen som associeret EFTA. Fra 1. juli i år, når aftalen med Finland bliver effektiv, vil således fire nordiske lande arbejde sammen inden for EFTA-kredsen, og man har lov til at håbe, at løsningen af den britisk-islandske fiskerigrænsekonflikt vil gøre det muligt for Island også en dag at tilslutte sig. Derefter vil de nordiske lande stå samlet i samme handelspolitiske gruppe.

Som bekendt gælder EFTA-konventionens bestemmelser ikke umiddelbart for Grønland og Færøerne, men der er i konventionen åbnet mulighed for, at Danmark kan afgive en ensidig erklæring om, at dette skal være tilfældet. Efter at sagen har været drøftet i det grønlandske landsråd, agter regeringen i nær fremtid at afgive en sådan erklæring for Grønlands vedkommende. Forinden skal der føres visse drøftelser med de øvrige EFTA-lande, idet det vil være nødvendigt at opnå disses indforståelse med opretholdelsen af visse særordninger i Grønland. Det færøske landsstyre har i lagtinget fremsat forslag om, at der på samme måde afgives en erklæring om udstrækning af EFTA-konventionens bestemmelser til også

[Udenrigsministeren.]

at gælde Færøerne, og en afgørelse kan formentlig ventes i nær fremtid.

EFTA er endnu en ung sammenslutning, men den har gennem sine første ni måneder vist praktiske resultater og politisk styrke. Trods denne udvikling må vi fra dansk side fortsat mene, at EFTA ikke er nok i sig selv, men kun en station på vejen til en bred vesteuropæisk løsning, der inden for sine rammer kan rumme både de syv og de seks og dermed alle vore vigtigste europæiske markeder. Udsigten for en sådan løsning skal jeg om lidt komme nærmere ind på.

Først vil jeg gøre et par bemærkninger om udviklingen inden for de seks. Jeg har allerede nævnt, hvorledes de seks foretog en fremskyndelse af toldafviklingen et halvt år tidligere end de syv. Samtidig foretog de seks den første tilpasning af deres ydre toldsatser til fællestariffen.

Det er klart, at dette for udenforstående lande som Danmark vil medføre en forøget forskelsbehandling og vil vanskeliggøre eksporten af industrivarer til de seks. Den tyske revaluering har imidlertid delvis kompenseret disse toldforhøjelser.

På landbrugsområdet — der ikke omfattes af beslutningen om hurtigere tilnærmelse til fællestariffen — har man hos de seks arbejdet videre på planen om en fælles landbrugsordning for de seks lande. Nogen principiel enighed om den ændrede udgave af den såkaldte Mansholtplan er ikke opnået, men det er besluttet, at variable importafgifter skal have fortrinsstilling som beskyttelsesmiddel inden for den fælles landbrugspolitik, ligesom der er fastsat visse retningslinjer for anvendelsen af sådanne afgifter. Samtidig har ministerrådet pålagt fællesmarkedskommissionen inden visse frister at udarbejde forslag om variable importafgifter for en række landbrugsvarer som korn, sukker, æg, fjerkræ og svinekød.

Bindende beslutning om den fremtidige landbrugspolitik er ikke truffet, men alligevel må vi fra dansk side give udtryk for bekymring over de principper, der ligger til grund også for den reviderede Mansholtplan. Man kan frygte, at de linjer, denne plan er opbygget på, kan føre til øget selvforsyning med landbrugsvarer, ja, måske

endog fra tid til anden føre til, at fællesmarkedslandene får eksportoverskud, hvis afsætning kan få forstyrrende virkning for de normale markedsforhold. Udsigterne stiller sig forskelligt fra vare til vare, og der er endnu en lang vej tilbage, før der mellem de seks kan opnås enighed om en fælles landbrugspolitik af denne art. Men vi kan ikke slå os til tåls med, at uenigheden blandt de seks indbyrdes måske vil afværge et for os ulykkeligt resultat. Vi må direkte over for de forhandlende lande advare de seks mod at slå ind på en forstærket selvforsyningspolitik, som vil stride mod de høje mål, der ligger til grund for de europæiske bestræbelser. Det er gennem en frigørelse af handelen og en øget arbejdsdeling, at den europæiske økonomi skal vinde i effektivitet og dermed blive en kilde til styrke og velstand. Det vil være kortsynet og imod Europas interesser at gøre landbruget til en undtagelse fra denne regel. Vi må holde fællesmarkedslandene fast på de ofte gentagne forsikringer om, at de vil føre en liberal politik, der tager hensyn til andre landes normale handel. Hvorledes forestiller man sig en opretholdelse og udvidelse af vor import fra disse lande, såfremt de ikke vil opretholde og udvide købene hos os? Hvorledes forestiller man sig et stadig stærkere samarbejde om forsvars- og udenrigspolitik mellem os og de seks, der alle er medlemmer af NATO, hvis man parallelt hermed tager handelspolitiske skridt, der truer med at undergrave en livsvigtig eksportgren?

Danmarks regering har uden tøven gjort disse synspunkter gældende alle steder, hvor vi har formodning om at det kunne være nyttigt — det vil sige over for alle større vestlige landes regeringer inkl. USA, over for fællesmarkedskommissionen i Bruxelles, hvem vi sendte et memorandum i efteråret 1960, og naturligvis også over for vore EFTA-partnere, ikke mindst England. I sidste uge gennemdrøftedes hele landbrugsproblemet i relation til en løsning af det europæiske markedsdilemma i London mellem danske og britiske embedsmænd. Disse drøftelser vil blive fortsat. Endelig har vi — sidst, men ikke mindst — søgt at sikre konkrete afsætningsrettigheder på vigtige vareområder så langt ind i fremtiden som muligt gennem den dansk-tyske

[Udenrigsministeren.]

landbrugsaftale, der foreløbig gælder til 1. januar 1966. Vi må imidlertid ikke på noget tidspunkt forestille os, at en egentlig og varig løsning af vort landbrugsproblem kan findes på en anden måde end som led i en bred europæisk løsning. Jeg skal nu gå over til en vurdering af mulighederne for en sådan løsning.

Lad mig først rydde et par misforståelser af vejen.

Når kontakter mellem de seks og de syv i høj grad — omend ikke udelukkende — er varetaget gennem engelske tosidede drøftelser, først med Tyskland og dernæst med Frankrig, er der ikke tale om nogen britisk illoyalitet over for de syv. Tværtimod har den britiske regering til stadighed holdt de øvrige EFTA-lande nøje orienteret om kontakternes forløb og har haft EFTA-landenes fulde indforståelse med sin handle-måde. Dette fremgår bl. a. af EFTA-landenes communiqué fra ministermødet i Genève, hvori det siges, at ministrene gav udtryk for tilfredshed med, at der var etableret kontakt mellem repræsentanter for Storbritannien og EEC-landene — altså fællesmarkeds-landene — med henblik på at undersøge mulighederne for fremtidige forhandlinger mellem alle de implicerede.

På den anden side har EFTA-landene ikke givet England blankofuldmagt til at handle på deres vegne. F. eks. skal det danske landbrugsproblem forhandles af Danmark selv og ikke overlades til andre.

Det har hele tiden været klart, at der i begge lejre — både hos de seks og hos de syv — fandtes grupper, der ønskede et kompromis. Inden for de seks fandtes disse forhandlingsvenlige kredse især i Benelux og i visse kredse i Tyskland. I EFTA var det især de mindre lande og ikke mindst Danmark, der repræsenterede forligsviljen. Derimod var det Frankrig og England, som i hver sin gruppe repræsenterede de mindst bøjelige standpunkter, der i spørgsmål om told, om Commonwealth, om landbrugets stilling og om arten af de fremtidige europæiske institutioner umuliggjorde videre forhandling.

Gennem de seneste måneder har Tyskland og England gennem uforpligtende drøftelser fundet et vist fælles grundlag. En fortsættelse af disse drøftelser havde ingen

mening, medmindre man fandt, at også Frankrig viste interesse for dette grundlag. Det er det, der er blevet prøvet gennem de tosidede britisk-franske embedsmandssamtaler i London og gennem den britiske minister Heath's samtidige tale i den vest-europæiske union.

Om indholdet af den fremsatte engelske tankegang kan man kort sige, at England tilbyder forhandling om harmonisering af todsatserne på råvarer og industrivarer over for andre lande end EFTA, de seks og Commonwealth. Betingelsen for en sådan forhandling er, at de seks er villige til isoleret behandling af problemer forbundet med Commonwealth og landbrugsvarernes stilling. Denne betingelse betyder ikke, at disse to områder skal holdes uden for en ordning. England synes ikke at have indvendinger mod en forhandling om de præferencer, engelske varer nyder på Commonwealthmarkedet. Det fremgik også af de britisk-franske samtaler i London, at England ikke afviser en landbrugsordning, selv om afstanden mellem Frankrig og England stadig er meget stor på dette punkt.

De britiske og franske forhandlere i London gjorde ikke synderlige fremskridt. Fra fransk side syntes man ikke at anerkende de britiske tilbud som store fremskridt og fandt stadig, at England burde tiltræde Romtraktaten som fuldt medlem, hvilket England endnu en gang på det givne grundlag måtte afvise.

Det mest positive, der kan siges om de fransk-britiske forhandlinger, er, at man er kommet på talefod og vil mødes igen. Den første betingelse for, at en politisk atmosfære kan skabes, der vil muliggøre den brede europæiske løsning, er, at de fransk-engelske synspunkter kommer nærmere hinanden. Hvis dette sker — og hertil synes der endnu at være lang vej — må bredere forhandlinger følge, hvori de øvrige involverede lande, også Danmark, kommer til at deltage for at varetage egne interesser.

For at sikre vor adgang hertil har vi fornyet vore kontakter og så direkte som muligt gjort vore interesser gældende. Debatten herom i Nordisk Råd vil være det høje ting bekendt, og det nordiske samarbejde om disse problemer vil naturligvis blive fulgt op på regeringsbasis. Jeg

[Udenrigsministeren.]

har allerede nævnt, hvorledes direkte dansk-engelske forhandlinger, der blev påbegyndt i sidste uge, vil blive fortsat også på højeste plan. I begyndelsen af maj vil den danske og den britiske statsminister have lejlighed til en drøftelse i London. I april vil jeg selv under et foredragsbesøg i Rom få lejlighed til en gennemgang af problemerne med medlemmer af den italienske regering. Ud fra samme synspunkt har jeg accepteret en invitation fra den franske udenrigsminister, Couve de Murville, til at komme til Paris i sidste halvdel af april for at drøfte aktuelle internationale problemer. Det er også i dette lys, man må se det besøg, statsministeren, landbrugsministeren og jeg i slutningen af maj aflægger hos forbundskansler Adenauer i Bonn. Endelig vil løbende dansk-hollandske kontakter blive opretholdt.

Er det overhovedet muligt på grundlag af de oplysninger, jeg her har givet, at trække en linje op for Europas fremtid? Jeg vil sige det på den måde, at der for den europæiske markedsudvikling logisk må være tre muligheder:

Den første mulighed er, at man ser tiden an, lader de to markedsdannelse konsolidere sig hver for sig og ser på de økonomiske og politiske forskydninger, der følger heraf. Hvis denne passive attitude skal have mening, må den bygges på håbet om, at tiden vil afdramatilisere situationen, få meningsforskellene til at synes mindre betydelige, så at de to konsoliderede grupper efter en pause lettere vil kunne finde hinanden. Lad mig så klart, jeg kan, sige, at denne fremgangsmåde fra et dansk synspunkt er yderst farlig. Jeg advarede mod denne synsmåde i Nordisk Råd og må gøre det igen her. Netop denne passive afventen kan i kraft af tendenserne i de foreliggende planer om fælles landbrugs-politik hos de seks bringe vor landbrugs-eksport i fare. Samtidig vil investeringerne i hver af de to grupper tage en uheldig retning og stille en fremtidig broslagning over for hindringer af tiltagende styrke. Denne afventende politik er hverken en dansk eller en europæisk interesse.

Den anden mulighed er, at man søger at tilvejebringe det politiske klima, der er fornødent for at få påbegyndt realitetsfor-

handlinger om en ordning mellem de syv og de seks på grundlag af en associering; det vil stort set sige, at hver af de to grupper beholder sin identitet, og at man går så langt i retning af en toldunion og fælles institutioner og andre kompromisløsninger, som det måtte være nødvendigt for at fjerne den splittelse, der eksisterer i dag. For overhovedet at komme i realitetsforhandlinger kræves smidighed og forhandlingsvilje fra begge sider. I Danmark bør vi ikke laste nogen, hverken England eller andre, for at vise øget smidighed i sådanne forhandlinger. Om denne linje fører til målet, er svært at sige. Det er gennem fransk-britiske forhandlinger, at de første vanskeligheder skal overvindes; senere kommer flere og bredere drøftelser. Der kan være forskellig vurdering af, hvor hurtigt denne vej fører frem. Jeg vil stadig være tilbøjelig til at mene, at den vil tage tid.

En tredje mulighed, der har været fremme i debatten i den senere tid, er, at Storbritannien erklærer sig rede til at føre forhandlinger på grundlag af en tilslutning til Romtraktaten i stedet for på basis af en associering. Jeg er klar over, at man fra visse sider tror at vide, at det er, hvad der allerede finder sted, at springet er taget. Jeg ved ikke, hvorpå man baserer sådanne formodninger. De meget udførlige beretninger, vi har modtaget fra flere af hinanden uafhængige kilder, dementerer ganske sådanne postuler. Tværtimod har Storbritannien endnu en gang afvist franske forslag i denne retning, og den britiske regering er endda i dele af engelsk presse blevet kritiseret herfor. Således skriver Economist med henblik på det engelske tilbud om at forhandle toldharmonisering, at „der ikke er nogen større fejltagelse end at forsøge at springe over en afgrund i små hop“. Hvis England engang skulle beslutte sig for at tage det store spring, er det ikke svært at se, at det vil rejse vanskeligheder især for de EFTA-lande, der ikke vil være i stand til at følge England. Hvad der end sker, og hvilke veje der end følges, vil langvarige forhandlinger imidlertid være nødvendige. Der er givetvis stor politisk forskel på, om løsningen søges ved en associering mellem de seks og de syv eller på grundlag af Romtraktaten. Men de økonomiske problemer, der skal løses, vil i begge

[Udenrigsministeren.]

tilfælde stort set være de samme, og ordninger, der passer landbruget ind i billedet, vil i hvert af disse tilfælde være nødvendige. Her er det ikke løsningens tekniske form, der er afgørende, men den politiske vilje bagved. Vor opgave er over for alle mulighederne i sin kerne den samme: at opnå rimelig gensidighed, at opnå bedst mulig sikring af vore traditionelle eksportmarkeder og adgang til forøget salg i takt med voksende forbrug. Princippet om den friere handel må ikke alene komme industriens varer til gode, men også landbrugets, selv om måden, dette opnås på, kan blive anderledes.

Ved vurderingen af de forskellige muligheder, der foreligger, må vi gøre os klart, at landenes stilling ikke blot bestemmes af deres økonomiske interesser, men også af deres politiske interesser.

De bestræbelser, der fra fransk side udfoldes for at etablere et snævert politisk samarbejde mellem de seks, kan således næppe undgå at øve en vis indflydelse på udenforstående landes holdning, i første række Stænds. Det er da også bemærkelsesværdigt, at hr. Heath i sin tale på Den vesteuropæiske Unions rådsmøde den 27. februar understregede, at et arrangement med de seks for at være tilfredsstillende for den britiske regering må omfatte såvel det politiske som det økonomiske forhold.

De kommende måneder vil vise, om de forskellige, til dels modstridende tendenser, der i øjeblikket gør sig gældende i Europa, vil udkrystallisere sig i en konkret forhandlingslinje, eller om usikkerheden omkring markedsgruppernes fremtidige indbyrdes forhold vil fortsætte.

Det er i denne situation den danske regerings opgave til stadighed at være med i det forhandlingsmønster, der danner sig. Dette er baggrunden for de mange forhandlingskontakter, den danske regering har taget til regeringer både blandt de seks og de syv. Vi kan ikke risikere, at disse problemer drøftes, uden at vor stemme bliver hørt og vore interesser varetaget.

Jeg skal herefter tillade mig at gå over til de politiske problemer og begynde med en kort redegørelse for udviklingen i Congo.

Congospørgsmålet har med sin dobbelte karakter af et internt congolesisk og inter-

nationalt magtpolitisk problem stillet FN over for en af organisationens hidtil vanskeligste opgaver.

Den tragiske udvikling i landets indre anliggender begyndte med omfattende uroligheder allerede 6 dage efter, at Congo den 1. juli 1960 havde opnået sin selvstændighed, og har været præget af dybt modstridende opfattelser med hensyn til landets fremtidige skikkelse som selvstændig stat. Den nu afdøde statsminister Lumumba stod som leder for de grupper, der ønskede at skabe en stærk centralregering, en opfattelse, der nu hævdes af hans efterfølger Antoine Gizenga. Heroverfor står ledere af enkelte provinser, først og fremmest Tshombe i den rige Katangaprovinc — hvor hovedparten af Congos naturrigdomme findes — som dels i strid med centralregeringen, dels i indbyrdes strid ønsker videst muligt selvstyre for de enkelte provinser. På tværs af disse tendenser står de dybt forankrede stammemodstrætninger, der nu og da udløser borgerkrigs-lignende tilstande. Medens Gizenga fra Stanleyville gør krav på at være Congos eneste lovlige regering i modsætning til den såkaldte centralregering i Leopoldville, har en række congolesiske ledere, som er tilhængere af provinsselvstyre, været samlet til en konference på Madagascar sammen med statschefen præsident Kasavubu og er dér nået til enighed om en statsform, som tilsigter at bevare landets enhed, samtidig med at den tager vidtgående hensyn til provinsernes interesser. Da Gizenga afviser Madagascar-kompromiset, er det tvilsvomt, om der her er fundet en nøgle til situationen.

Stillet over for disse smertelige begivenheder, havde De Forenede Nationer pligt til at gribe ind på grundlag af en anmodning fra den congolesiske regering. Den 13. juli 1960 besluttede sikkerhedsrådet at udsende en styrke til Congo.

Opgaven for FN var dengang, som det er i dag, at skabe ro og orden, d. v. s. at give de congolesiske statsmyndigheder autoritet over deres udstrakte områder — noget, de ikke har og formentlig aldrig har haft — samt at hjælpe det congolesiske samfund til at kunne fungere økonomisk og på anden måde, det vil bl. a. sige at overvinde hungersnøden. Disse opgaver må imidlertid først og fremmest løses af congoleserne selv;

[Udenrigsministeren.]

en løsning kan ikke påtvinges udefra, men kun hjælpes i gang ved, at den nuværende udvikling, der stadig forværrer sig selv, bringes til ophør. Spørgsmålet er imidlertid, om FN-styrkerne har tilstrækkelige fuldmagter til at yde denne hjælp. Det var fra begyndelsen en klar forudsætning, at FN-styrkerne ikke måtte tage del i interne politiske stridigheder og ikke måtte anvende magt undtagen i selvforsvar.

Mange angreb og megen kritik rettet mod FN's indsats hviler på en manglende forståelse af dette forhold. Såvel i Congo som udenfor har mange troet eller villet tro, at det var FN's opgave at hjælpe en af de stridende parter til en militær sejr over de øvrige parter. Der kan muligvis påvises fejl i enkelte af FN's dispositioner — det ville jo være mærkeligt andet — men militære opgaver i forbindelse med et opgør mellem parterne har FN ikke haft beføjelse til at løse.

Det blev den tidligere premierminister Lumumbas frygtelige død, som gav stødet til, at sikkerhedsrådet den 21. februar vedtog en resolution, som blev af historisk rækkevidde. Her blev der for første gang i historien givet en militærstyrke under FN's kommando mandat til om nødvendigt at bruge magt for at gennemføre organisationens beslutninger med hensyn til en medlemsstats indre anliggender.

Trods den betydelige styrkelse af FN-aktionen, der hermed er sket, hersker der stadig tvivl om, hvorvidt mandatet er tilstrækkelig klart præciseret. Det vil i den nærmeste fremtid være afgørende, om FN's medlemslande formår at arbejde sammen om at bruge fuldmagterne på den rette måde. Situationen er under alle omstændigheder prekær, idet man står over for en suveræn stat, hvis ledere er splittede, så ingen har autoriteten til at udøve suveræniteten. Dette er til uendelig ulykke for det congolesiske folk og skaber samtidig et tomrum, som kunne true verdensfreden ved at gøre Congo til slagmark for fremmede styrker. Det er begge disse forhold, der motiverer verdensorganisationens tilstedeværelse, og som har gjort det styrkede mandat nødvendigt. Men som sagt: fremtiden må vise, om fuldmagterne er blevet stærke nok, og om samarbejdsviljen mellem FN's

medlemslande er tilstrækkelig. Det skal her understreges, at tre afro-asiatiske lande: Ceylon, Liberia og Den forenede arabiske Republik, indlagde sig fortjeneste ved at stille forslag i sikkerhedsrådet om de styrkede fuldmagter. De blev vedtaget med alle stemmer undtagen Frankrigs og Sovjetunionens, idet disse to lande afholdt sig fra at stemme.

Der kan komme en ny farlig krise, hvis den reorganisering af den congolesiske armé, som er forudset i sikkerhedsrådets resolution af 21. februar, ikke kan gennemføres uden anvendelse af tvang. For mange congolesere står den nationale armé som selve symbolet på deres uafhængighed og værdighed, og der synes under alle omstændigheder at være lang vej igen, før en afklaring er nået, så at en effektiv genopbygning vil kunne iværksættes og en bred indrepolitisk forsoning kan opnås.

For at undgå blodsudgydelser tror jeg det er af afgørende betydning, at FN-tropperne bringes op på så store styrker, at deres overlegenhed på forhånd er en afgjort sag. Jeg forstår, at de lande, der har bidraget med militære styrker, har bekymringer, og jeg synes, de fortjener tak fra hele verden. Også finansieringen må være i orden, og jeg vil gerne henvise til, at Danmark har betalt sin andel prompte. Såvel for den congolesiske befolkning som for verdensfreden og FN står nemlig meget på spil, og FN har brug for alle medlemslandenes fulde støtte såvel moralsk og politisk som med penge og mandskab. Danmark har bidraget med læger, sygeplejersker og særlige militærhold i det omfang, vi er blevet bedt om det. De danske i Congo har gjort et godt arbejde under vanskelige forhold, og jeg synes, der er al grund til ved denne lejlighed at bringe vore landsmænd en tak for en ærefuld indsats.

Til klargørelse af de danske synspunkter skal jeg i øvrigt tillade mig at læse den danske regerings erklæring af 20. februar op:

„Den danske regering har med dyb bekymring fulgt den udvikling, som indledtes i Congo allerede få dage efter, at dette land opnåede sin uafhængighed, og er rystet over den tidligere statsminister Lumumbas og hans to kollegers tragiske død.

Efter dansk opfattelse er betingelserne

[Udenrigsministeren.]

for, at FN's aktion i Congo kan lykkes, at alle medlemslande afstår fra enhver ensidig indgriben i Congo, uanset hvilken form denne måtte have, og at al bistand til Congo ydes igennem De Forenede Nationer i overensstemmelse med organisationens beslutninger herom, samt at der gives verdensorganisationen og dermed FN-styrkerne de nødvendige beføjelser.

Regeringen må beklage de efter dansk opfattelse uberettigede angreb, der er blevet rettet mod verdensorganisationen og dennes generalsekretær og har gennem sin ambassadør ved De Forenede Nationer i New York forsikret generalsekretæren om sin fortsatte ubetingede tillid til ham.

Den danske regering opfordrer alle FN's medlemslande til med god vilje at bestræbe sig på at nå frem til enighed om en ordning, som kan hindre, at Congo kastes ud i en blodig borgerkrig eller bliver skueplads for international konflikt. Regeringen peger på, hvilken betydning løsningen af disse problemer vil have først og fremmest for det congolesiske folk, men også for De Forenede Nationers fremtid og for hele verdenssituationen.“

Jeg skal herefter gå over til nogle mere generelle betragtninger over den internationale situation.

Da jeg sidste efterår her i tinget redejorde for den dramatiske FN-samling, kunne jeg henvise til tre faktorer, der prægede den: for det første det amerikanske præsidentvalg, for det andet de nye lande, der har ændret styrkeforholdet i FN, og for det tredje Sovjetunionens angreb på FN's ledelse og forslag om at ændre den.

Hvad det første punkt angår — præsidentskiftet i USA — synes dette at have medført et virkeligt generationsskifte i den amerikanske statsledelse, og det er iøjnefaldende, at man i den nye administration gør sig anstrengelser for at gennemarbejde alle problemer ud fra fordomsfri synspunkter. Om dette fører til ændringer i den amerikanske og i den vestlige politik kan endnu ikke siges, men man må værdsætte den energi og inspiration, hvorunder der arbejdes, og der er ingen tvivl om, at man verden over spejder efter, om nye afspændingsmulig-

heder og nye konstruktive forslag til gavn for fred og afrustning vil opstå i kølvandet af disse anstrengelser. Bl. a. præsident Kennedys udtalelse i hans tiltrædelsestale om et bedre forhold mellem stormagterne og hans udtalte vilje til nye forhandlinger om de problemer, der truer verdensfreden, har vakt forhåbning og styrket ønsket om, at en tilsvarende ånd skulle blive lagt for dagen fra Sovjets side. Det er forståeligt, at Kennedyadministrationen i første omgang har ønsket tid og ro til sine forberedelser. Jeg synes også, man skal anerkende, at Sovjetunionens regering indtil nu har vist forståelse på dette punkt.

Den forskydning i styrkeforholdet i FN, som de mange nye medlemmer har medført, er noget varigt. Det betyder, at FN, der nu med et par — dog væsentlige — undtagelser virkelig repræsenterer hele jordens befolkning, ikke længere på samme måde som tidligere vil være præget af vore landes problemer. Hverken den vestlige verden eller forholdet mellem os og de kommunistiske lande vil stå som det centrale i FN's arbejde. Det vil derimod udviklingslandene. Disses vilje til national selvstændighed, til politisk at være uafhængige af begge magtgrupper, til at udvikle sig økonomisk, socialt og kulturelt, vil sætte sit præg på verdensorganisationens arbejde og præge dens beslutninger. Situationen er allerede sådan, at der næppe i praksis kan dannes noget flertal i FN uden om disse nye lande. Det er imidlertid værd at mærke sig, at de nye stater under deres hidtidige optræden i FN har lagt en klog selvstændighed for dagen og ikke ladet sig anvende som redskaber for andre. Dette viste sig senest ved Congoresolutionens vedtagelse i sikkerhedsrådet i februar.

Sovjetunionens angreb på FN's ledelse skal man ikke undervurdere. De er ikke rettet alene mod generalsekretær Hammarskjölds person, men mod selve generalsekretærembedet. Når udenrigsminister Gromyko i sin tale i FN i tirsdags, måske spøgefuldt, antyder, at Hammarskjöld, hvis han får lov at fortsætte, vil avancere til et punkt, hvor han betragter sig som en slags statsminister i en superverdensregering, så afdækker det efter min mening noget væsentligt i den politiske tankegang i Sovjetunionens regering.

[Udenrigsministeren.]

Det, man fra kommunistisk side vil forhindre, er, at FN på noget punkt får virkelig myndighed. Derfor vil man have generalsekretærembedet nedlagt og erstattet med et triumvirat — sammensat af en repræsentant fra den vestlige del af verden, en fra den østlige del af verden og endelig en fra den afro-asiatiske del af verden. Herved fører man vetoretten over til det udøvende organ og lammer dermed FNs handlekraft.

Det, der står på spil her, er selve spørgsmålet om FNs fremtidige styrke. Et svagt FN, som vil resultere af Sovjets forslag, vil næppe kunne yde de nye stater nogen synderlig beskyttelse. Et svagt FN vil have langt mindre mulighed for at bidrage til politisk afspænding i verden. Et svagt FN vil i endnu højere grad, end det allerede er tilfældet, gøre de store magter bestemende for udviklingen. Jeg synes, det er et opmuntrende træk, at de nye stater i så ringe omfang har støttet Sovjets forslag.

Der kan næppe rejses tvivl om, at de afro-asiatiske lande er underrepræsenteret i FNs sikkerhedsråd. Den bedste måde at regulere dette misforhold på vil være at tildele de forfordelte flere pladser i forbindelse med en udvidelse af rådet. Denne fremgangsmåde er hidtil blevet blokeret af Sovjetunionen, der gør en udvidelse betinget af, at Den kinesiske Folkerepublik kan blive optaget som medlem og overtage den plads i sikkerhedsrådet, som hidtil har været besat af Formosa-Kinas repræsentant. Der er tegn til, at dette problem nu er nærmere ved sin løsning end før — en udvikling, som de nordiske lande længe har givet deres støtte. Det ville være glædeligt, om en udvidelse af den afro-asiatiske repræsentation kunne gennemføres i denne forbindelse. Hvis dette ikke skulle lykkes under FNs 16. samling, der åbnes til september — og jeg tror, man må være forberedt på, at en ny udvikling kan tage tid — er vi fra dansk side indstillet på i fortsættelse af det initiativ, vi tog sidste efterår, at støtte en reallokation, en omfordeling af sikkerhedsrådets pladser, så at den afro-asiatiske repræsentation kan øges på bekostning af Vesteuropa, Østeuropa og Commonwealth. Det haster med at få en rimelig geografisk repræsentation i sikkerhedsrådet. Vi har her et problem, som de kommunistiske lande

måtte kunne enes med de vestlige lande om at give en positiv udgang, indtil vejen er banet for en endelig løsning. Sagens sluttede afgørelse må dog afvente situationen i FN til efteråret.

Jeg skal ikke ved denne lejlighed give nogen omfattende redegørelse for hele problemsamlingen omkring hjælpen til udviklingslandene. Under Nordisk Råds vellykkede samling her i København i dagene fra den 18. til 24. februar havde jeg lejlighed til at give en sådan større redegørelse og skal henvise hertil.

I debatten om og arbejdet med udviklingslandene synes visse forhold imidlertid at være i færd med at afklare sig:

1) Hjælp med penge og teknisk bistand er ikke tilstrækkelig alene. Priserne på de varer — fortrinsvis råvarer — som disse lande producerer og eksporterer og en forøgelse af handelen med råvarer og landbrugsvarer er af væsentlig betydning for, at u-landenes økonomi kan komme til at hvile i sig selv.

2) Lige så vigtigt er det, at de nye lande finder frem til samfundsformer og politiske tilstande, der muliggør en pålidelig og effektiv lovgivning og administration. Her må landene lære at hjælpe sig selv. Dette gælder også ved løsningen af disse landes befolkningsproblemer.

3) Den hjælp, der er nødvendig, må ydes i større omfang end hidtil og uden politiske betingelser, men på en planmæssig og koordineret måde. Der er ingen vanskelighed ved at give mange penge ud til disse formål, men gøres det uden plan og forberedelse, kan der herved gøres større skade end gavn.

4) Danmarks samlede støtte til u-landene ydes nu i en størrelsesorden omkring 20-25 mill. kr. på årsbasis. For få dage siden har folketingets finansudvalg på regeringens forslag godkendt, at det danske bidrag til FNs bistandsprogrammer dels til det såkaldte udvidede bistandsprogram, dels til specialfonden i 1961-62 bliver på 12 mill. kr., hvilket betyder en forhøjelse på godt 5 mill. kr. i forhold til indeværende finansår. Samtidig er det godkendt, at bevillingen for bilateral-teknisk bistand forhøjes fra 200 000 kr. til 1 mill. kr. I slutningen af 1960 blev Danmark medlem af den nye finansieringsorganisation IDA, i hvilken vor andel over en årrække vil blive

[Udenrigsministeren.]

nær ved 70 mill. kr. Vi bidrager desuden til De Forenede Nationers børnehjælpsfond, UNICEF, og til malariakampagnen. Vi deltager fortsat i det nordiske undervisnings- sygehus i Korea, ligesom vi med medlems- bidrag til FN's mange særorganisationer yder bistand til udviklingslandene. Det er denne støtte fra statens side, der alt i alt løber op til 20-25 mill. kr. på årsbasis.

5) Ved siden af de statslige bevillinger er det glædeligt at konstatere en stor og stærkt voksende interesse og offervilje i forholdet til u-landene i den danske befolkning. En række private organisationer som Røde Kors og Mellempfolkeligt Samvirke udfører under vanskelige vilkår et næsten uvurderligt arbejde. Det samme gælder regeringsudvalget for teknisk bistand og de nationale kontaktorganer for FN's særorganisationer. Alt dette arbejde fortjener størst mulig opmuntring. Jeg tror i det hele taget, at det er af betydning, at man gennem oplysning bidrager til, at befolkningens forståelse for disse problemer er så stor og så vel underbygget som muligt. Ligeegyldighed vil være dræbende for dette arbejde, men også en fejlagtig overvurdering af muligheder for en indsats kan være skadelig.

6) Jeg vil pege på en meget stor vanskelighed i hjælpen med dette arbejde, nemlig den knaphed, der er på folk med kendskab til u-landene og deres problemer. Det er stadig sværere at finde egnede eksperter, og det problem vil snart melde sig, om det ikke er en nødvendig forudsætning for en øget dansk hjælp, at der sker en udvidelse af visse grene af de højere læreanstalter her i landet for at fremskaffe et tilstrækkeligt antal specialteknikere, biologer, geologer, veterinærer o. s. v. til udsendelse til u-landene.

7) Det er vigtigt, at planlægningen af og samarbejdet mellem de hjælpeformer, der vælges, bliver bedst mulig. For at opnå større klarhed på dette punkt har regeringen i midten af januar i år nedsat et 5 mands udvalg, der behandler tilrettelæggelsen af

Danmarks bistand til udviklingslandene. Dette udvalg er i fuld gang med sit arbejde, vil udarbejde et forslag om den fremtidige tilrettelæggelse og udvidelse af Danmarks bistand, ligesom det skal udtale sig om organiseringen af modtagelse af stipendia- ter og udsendelse af eksperter, om tilrette- læggelsen af et udvidet oplysningsarbejde i Danmark samt om mulighederne for øget nordisk samarbejde på dette område. Endelig skal udvalget træde i forbindelse med organisationer og personer, der har fremlagt planer om bistand til udviklings- landene — det kan være enkeltprojekter eller større samlede forslag. Betænkningen fra dette udvalg vil formentlig kunne fore- ligge engang i dette forår. En særlig folke- tingsforhandling om problemet bør forment- lig følge efter og vil kunne finde sted alle- rede i dette folketingsår eller til efteråret, alt efter som det høje ting måtte ønske.

8) På Nordisk Råds møde vedtoges en resolution, i hvilken det anbefales rege- ringerne at nedsætte en nordisk minister- komité for koordinering af hjælpen til ud- viklingslandene. Denne komité vil mødes i København umiddelbart efter påske. Jeg håber, at man må finde udvej for at organi- sere en fælles nordisk hjælpeindsats på sådanne områder, der særligt egner sig her- for, f. eks. undervisning og uddannelse. Som man vil erindre, fremsattes der et dansk regeringsforslag for Nordisk Råd, som tog sigte derpå.

Selv om jeg i oktober måned i fjor havde lejlighed til at give det høje ting en rede- gørelse for afrustningsproblemerne og Dan- marks stilling, finder jeg det berettiget endnu en gang at redegøre for regeringens standpunkt i dette det mest betydnings- fulde udenrigspolitiske problem.

I en tale, jeg holdt på regeringens vegne for FN's generalforsamling den 28. septem- ber i fjor, pegede jeg på, at risikoen ved at lade rustningsproblemet stå uløst i dag er større end nogen sinde før i menneskehedens historie. Beholdningen af atom- og brint- våben vokser for hver dag. Stadig farligere

[Udenrigsministeren.]

våben udvikles. De ødelæggelser, der kan iværksættes, lader sig næppe omfatte af den menneskelige forestillingsevne. Ødelæggelsernes virkninger vil række langt ind i fremtiden gennem de fysiske følger for de kommende generationer.

Afrustningskonferencer har uafladeligt afløst hinanden, men alle har de haft én ting til fælles: mangelen på resultater. Årsagerne hertil er flere, men måske først og fremmest den, at gennemførelsen af en nedrustningsplan kan indebære en risiko for, at der sker en forrykkelse af magtbalancen. Alle magter betragter styrkelige vægten som den bedste fredsgaranti og er så bange for at få denne ligevægt forstyrret, at frygten herfor overstiger frygten for rustningerne.

Det er her, det første af de selvstændige nedrustningsforslag, Danmark har fremsat i FN, søger at gribe ind. Det første skridt må være, at den 10 magts komité i Genève, hvis arbejde i juli blev afbrudt ved, at de kommunistiske repræsentanter forlod den, hurtigst muligt genoptager sit arbejde. Vi har fra dansk side intet imod, at man søger at tilføre komiteen et mæglende element ved, at lande, der står uden for de store magtgrupper, er med i den. Netop dette problem er i disse dage til forhandling mellem USA og Sovjet. Den tanke, vi fremsatte i FN, var, at denne eventuelt udvidede 10 magts gruppe skulle forhandle sig frem til et fælles grundlag for en afrustningsplan. Både de amerikanske og de sovjetiske afrustningsforslag måtte indgå i denne forhandling. På denne basis skulle det være muligt for de militære og videnskabelige eksperter at udarbejde forslag til en række gradvise og tilstrækkeligt kontrollerede nedrustningsforanstaltninger på en sådan måde, at magtbalancen på intet tidspunkt ville blive forrykket.

Det danske indlæg i FN beskæftigede sig imidlertid tillige med de såkaldte begrænsede nedrustningsforslag. Først og vigtigst blandt disse er kravet om atomstop, d. v. s. kravet om forbud mod forsøg med kernevåben. Danmark opfordrede indtrængende de forhandlende parter til hurtigst muligt at nå frem til en aftale herom.

Endelig kom vi med et bidrag til nedrustningsforhandlingerne vedrørende inter-

national våbeninspektion. Inden for rammerne af vore egne begrænsede muligheder lovede Danmark at bringe et praktisk bidrag i denne henseende for at give et godt eksempel og for at vise den vej, ad hvilken vore tanker bevæger sig. Som et sådant bidrag ville vi være villige til at overveje at lukke op for Grønlands enorme område for inspektion som et led i en gensidig og afbalanceret inspektionsordning. Det er vort håb, at dette tilbud kan være det første skridt henimod udviklingen af et internationalt inspektionssystem, og at andre lande vil tage stilling til spørgsmålet i samme positive ånd. Dette danske tilbud, afgivet til FN den 28. september 1960, står endnu ved magt.

For at skabe et organ af sagkyndige her i Danmark, der til stadighed kan følge udviklingen i nedrustnings- og atomvåbenspørgsmålet, har regeringen besluttet at nedsætte et særligt udvalg. Det vil påhvile udvalget med udgangspunkt i nedrustnings-sagens hidtidige forløb at studere og analysere aktuelle nedrustningsforslag. Under sit arbejde bør udvalget tillige have sin opmærksomhed henvendt på spørgsmålet om, hvilke muligheder der i den til enhver tid foreliggende situation måtte være for, at Danmark inden for FN fremsætter forslag i forbindelse med nedrustningsbestræbelserne. Udenrigsministeriets direktør er formand for udvalget, der i øvrigt tænkes sammensat af embedsmænd fra udenrigsministeriet, forsvarsministeriet og atomenergikommissionen. Formanden vil være berettiget til at bede andre statsinstitutioner lade sig repræsentere i udvalget, når dette skønnes hensigtsmæssigt, og i givet fald tillige at anmode private sagkyndige om udtalelser. Udvalget vil samarbejde med et tilsvarende norsk udvalg.

Så længe international afspænding og afrustning ikke er opnået, er det ethvert lands selvfølgelig ret at tilrettelægge sit eget forsvar, så godt det kan, og at gøre det i samarbejde med andre lande. Danmarks forsvarsordning og vort medlemskab af den vestlige alliance, NATO, er vor måde at løse denne opgave på. FN og NATO er de to piller, hvorpå vor udenrigspolitik bygger.

I december 1957 besluttede man på NATOs rådsmøde i Paris, at der i NATO-landene kunne stationeres mellemdistance-

[Udenrigsministeren.]

raketter og oplagres kernevåbenammuniton, men begge dele i amerikansk eje og under amerikansk kontrol. Antallet af atommagter forhøjedes altså ikke ved denne beslutning. Over for denne linje tog to lande forbehold, nemlig Danmark og Norge. Den danske og den norske statsminister udtalte, at deres regeringer under de nuværende forhold ikke ønskede at acceptere sådanne våben på deres territorium.

Dette forbehold gælder uændret. Fra visse sider ser man i enhver ny våbenudvikling og i enhver ny beslutning fra NATO en fare for, at det danske forbehold bliver løbet over ende, og at atomvåben alligevel anbringes hos os. I virkeligheden har udviklingen ført med sig, at de vestlige landes fælles interesse i at sprede afskrækkelsesvåbenet over flere landes område snarere må være aftagende end tiltagende. En sådan interesse eksisterede imidlertid i 1957. Det er NATO-landenes fælles opgave at opretholde styrkebalancen over for andre grupper. Hvis den ene gruppe får stærkere våben, må, som jeg lige har skildret, den anden gruppe også have det. Dette førte i 1957 og i tiden derefter til en spredning af de afskrækkende våben i flere lande, fordi man derved ville gardere sig bedst muligt mod risikoen for, at en modstander i et indledende angreb ødelægger alle éns gengældesvåben og dermed sikrer sig selv sejren. Jo mere man spredte våbnene, des sikrere følte man sig.

Denne problemstilling kan blive ændret med polarisraketten. Denne nye raket kan nemlig afskydes fra undervandsbåde i neddykket tilstand — ja, selv fra en undervandsbåd, der har befundet sig 30 dage under havets overflade. Og på disse store havdybder kan en neddykket u-båd ikke opspores og følgerig heller ikke uskadeliggøres. Ved i voksende grad at basere afskrækkelsesvåbenet på denne raket frigør NATO sig i tilsvarende grad fra nødvendigheden af at sprede mellemdistanceraketter i medlemslandene.

Endnu kender vi ikke den nye amerikanske regerings planer om, hvorledes polarisvåbenet skal finansieres og ejes; men tanken om, at nogen skulle have planer om at anbringe dette våben — hvad enten det ejes af USA eller af NATO — på dansk

territorium eller i danske farvande, forekommer ikke sandsynlig. Der er følgelig ikke noget pres mod Danmark, for at vi skal opgive atomforbeholdet af 1957.

Danmarks stilling til nedrustning og kernevåben i De Forenede Nationer og i NATO er klar og i indbyrdes god overensstemmelse.

Formanden: Jeg skal her afbryde forhandlingen i tilknytning til forespørgslen.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring af lov for Færøerne om folkepension.

(Lovforslaget findes i tillæg A. sp. 1411, fremsættelsen i tidenden sp. 2269).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Dupont: Ved loven af 11. juni 1959 knæsatte man princippet om, at færingerne skal være ligestillet med det øvrige danske folk i henseende til folkeforsikringer. Dengang gav et enstemmigt folketing tilslutning til, at invalide- og folkepension gennemførtes efter reglerne, der er fastsat for kommune-gruppe III i Danmark.

Siden da er der gennemført forskellige ændringer i folkeforsikringsloven, og det foreliggende lovforslag tager sigte på at gennemføre ændringer på 5 punkter for at imødekomme ønskerne om en ajourføring af loven.

Der er grund til at takke den højtærede socialminister, fordi han fortsat følger udviklingen op og ved dette lovforslags fremsættelse sørger for, at der fortsat sker en sidestilling af Færøerne med det øvrige rige. Det er min opfattelse, at man gennem denne virksomhed sørger for, at hjemmestyrelovens ånd og mening tilgodeses, ligesom jeg ved, at loven om folkepension af den færøske befolkning er modtaget med stor glæde i alle kredse.

Lovforslaget er i den foreliggende form for ganske nylig vedtaget af det færøske lagting, der gerne ønsker, at ændringerne skal træde i kraft fra 1. april. Det er derfor prisværdigt, at den højtærede socialminister allerede har fremsat lovforslaget i denne uge, og det vil være af stor betydning, om